

Mittwoch, 18. Oktober 2023, 19.00 Uhr, Zentralbibliothek Düsseldorf

Demokratie, Gemeinwohl und Rechenschaft –

Antike und moderne Demokratie im Vergleich

Vortrag von Prof. Dr. Nikolaos Kyriazis (Universität Piräus und Thessalien)

Am Mittwoch, den 18. Oktober 2023, lud die deutsch-griechische Gesellschaft Düsseldorf zu einem Vortrag von Prof. Dr. Nikolaos Kyriazis zum Thema „Demokratie, Gemeinwohl und Rechenschaft - Antike und moderne Demokratie im Vergleich“ in der Zentralbibliothek (KAP1) in Düsseldorf ein.

Die gut besuchte Veranstaltung fand interessierte Zuhörer, die dem anschaulichen Vortrag von Professor Kyriazis aufmerksam folgten. Ausgehend von den Leitfragen nach der Bestimmung des Begriffs Gemeinwohl und der Frage der Rechenschaft verstand es Professor Kyriazis, wesentliche Unterschiede zwischen der antiken griechischen Demokratie und der modernen repräsentativen Demokratie hervorzuheben. Hierbei wurde deutlich, dass die direkte antike Demokratie in Griechenland 200 Jahre lang im Großen und Ganzen gut funktionierte.

Um das Funktionieren direkter Demokratie im antiken Griechenland zu verdeutlichen, griff Professor Kyriazis immer wieder auf aussagekräftige Beispiele zurück. So verstand er es, den Zuhörern nachvollziehbar zu machen, wie Themistokles seine Politik zur Abwehr einer persischen Invasion umsetzen konnte, indem er dem Gemeinwohl den Vorrang vor privatem Gewinnstreben gab. Dass in direkter Demokratie die Frage der Rechenschaft wichtig wird, konnte Professor Kyriazis am Beispiel von Demosthenes veranschaulichen. Jener musste selbst im Nachhinein noch seine Politik gegenüber Philipp von Mazedonien rechtfertigen, um einer Bestrafung zu entgehen.

Die Darlegung der antiken Demokratie wurde immer wieder aktualisiert durch kontrastive Verweise auf die moderne repräsentative Demokratie. Gerade diese Vergleiche führten am Ende des Vortrages zu zahlreichen engagierten Wortmeldungen, die das Prinzip direkter Demokratie in der heutigen Zeit thematisierten. Die Orientierung politischen Handelns am Gemeinwohl wurde in einigen Wortbeiträgen als ein fruchtbarer Impuls aus der griechischen Demokratie herausgestellt. Dass direkte Demokratie auch problematisch sein kann – besonders was die Politik gegenüber Minderheiten angeht – wurde ebenfalls angemerkt.

Insgesamt ergaben Vortrag und anschließende Aussprache eine gelungene Veranstaltung der deutsch-griechischen Gesellschaft Düsseldorf.

Heinz Segin

Δημοκρατία, κοινό καλό και λογοδοσία -

Σύγκριση της αρχαίας και της σύγχρονης δημοκρατίας

Διάλεξη του καθηγητή Δρ Νικόλαου Κυριαζή (Πανεπιστήμιο Πειραιώς και Θεσσαλίας)

Την Τετάρτη, 18 Οκτωβρίου 2023, η Ελληνογερμανική Εταιρεία Ντίσελντορφ προσκάλεσε σε διάλεξη του καθηγητή Δρ Νικόλαου Κυριαζή με θέμα "Δημοκρατία, κοινό καλό και λογοδοσία - Αρχαία και σύγχρονη δημοκρατία σε σύγκριση" στην Κεντρική Βιβλιοθήκη του Ντίσελντορφ.

Η καλοστημένη εκδήλωση προσέλκυσε ένα ενδιαφερόμενο κοινό που άκουσε με προσοχή τη γλαφυρή διάλεξη του καθηγητή Κυριαζή.

Ξεκινώντας από τα κεντρικά ερωτήματα του ορισμού του κοινού συμφέροντος και της εφαρμογής του, ο καθηγητής Δρ. Κυριαζής κατάφερε να αναδείξει τις ουσιαστικές διαφορές μεταξύ της αρχαίας ελληνικής και της σύγχρονης αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας. Με τον τρόπο αυτό κατέστη σαφές ότι η άμεση αρχαία δημοκρατία στην Ελλάδα λειτουργήσε σε γενικές γραμμές καλά για 200 χρόνια.

Για να καταδείξει τη λειτουργία της άμεσης δημοκρατίας στην Αρχαία Ελλάδα, ο καθηγητής Κυριαζής αναφέρθηκε επανειλημμένα σε σημαντικά και εύστοχα παραδείγματα. Κατάφερε να κάνει το ακροατήριο να καταλάβει πώς ο Θεμιστοκλής μπόρεσε να εφαρμόσει την πολιτική του για την απόκρουση μιας περσικής εισβολής δίνοντας προτεραιότητα στο κοινό καλό έναντι της ιδιωτικής κερδοσκοπίας. Ο καθηγητής Κυριαζής χρησιμοποίησε επίσης το παράδειγμα του Δημοσθένη για να καταδείξει ότι το ζήτημα της λογοδοσίας καθίσταται σημαντικό στην άμεση δημοκρατία. Ο Δημοσθένης έπρεπε να δικαιολογήσει την πολιτική του στον Φίλιππο της Μακεδονίας ακόμη και μετά το γεγονός, προκειμένου να αποφύγει την τιμωρία.

Η παρουσίαση της αρχαίας δημοκρατίας επικαιροποιήθηκε επανειλημμένα με αντιπαραθετικές αναφορές στη σύγχρονη αντιπροσωπευτική δημοκρατία. Στο τέλος της διάλεξης, ήταν ακριβώς αυτές οι συγκρίσεις που οδήγησαν σε πολυάριθμα δεσμευτικά σχόλια σχετικά με την αρχή της άμεσης δημοκρατίας στο σήμερα.

Στο τέλος της διάλεξης, ήταν ακριβώς αυτές οι συγκρίσεις που οδήγησαν σε πολυάριθμες παρεμβάσεις που αφορούσαν στην αρχή της άμεσης δημοκρατίας στη σύγχρονη εποχή. Ο προσανατολισμός της πολιτικής δράσης προς το κοινό συμφέρον αναδείχθηκε σε ορισμένες παρεμβάσεις ως γόνιμη παρώθηση από την ελληνική δημοκρατία. Επιπροσθέτως επισημάνθηκε το γεγονός ότι η άμεση δημοκρατία μπορεί επίσης να είναι προβληματική - ιδίως όσον αφορά στις πολιτικές στάσεις έναντι των μειονοτήτων.

Συνολικά, η διάλεξη και η συζήτηση που ακολούθησε κατέληξαν σε μια επιτυχημένη εκδήλωση της Ελληνογερμανικής Εταιρείας Ντίσελντορφ.

(ins Griechische übersetzt)